

**TEMATY NA WEWNĘTRZNY EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA LICEUM PROFILOWANEGO NR XV
W ZESPOLE SZKÓŁ NR 23 we WROCŁAWIU
NA ROK SZKOLNY 2008 / 2009**

LITERATURA:

1. Kryzys wartości i jego odbicie w literaturze. Rozważ problem na przykładzie utworów literackich renesansu i Młodej Polski..
2. Inspiracje antyczne w kulturze renesansu. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie.
3. Arkadie i utopie w literaturze polskiego oświecenia. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
4. Sposoby ukazania bitwy w utworach literackich. Omów zagadnienie, wykorzystując wybrane przykłady.
5. Kreacje lekarzy na kartach literatury; „lekarz – rzemieślnik” czy „lekarz – humanista”? Omów na dowolnych przykładach (np.: dr Szuman, Tomasz Judym, dr Piotr, Marek Edelman, Bernard Rieux).
6. „Uczciwość nie zda się na nic ...?” – czy ma rację Vautrin, mówiąc o drodze do sukcesu (*Ojciec Goriot* H. Balzaka). Opisz sposoby kreowania bohaterów, którzy dążą do upragnionego celu.
7. Model polskiego inteligenta w literaturze. Przedstaw kreacje, analizując wybrane dzieła literackie.
8. Biografia a twórczość pisarzy. Omów problem np. życia i twórczości J.Kochanowskiego, A.Mickiewicza, J.Słowackiego, T.Borowskiego.
9. „Ojcowie i synowie”. Omów relacje ojców i synów na dowolnych przykładach literackich (np.: w *Przedwiośniu* S. Żeromskiego, w *Skleпах cynamonowych* B. Schulza, w noweli *Doktor Piotr* S. Żeromskiego, w tragifarsie *Moralność pani Dulskiej* G. Zapolskiej...).
10. Bohaterowie dzieł W. Szekspira – postacie wielowymiarowe, które fascynują i przerażają. Omów sposoby kreowania bohaterów wybranych dzieł Szekspira.
11. Choroba psychiczna jako przejaw wrażliwości bohatera romantycznego i współczesnego. Omów na wybranych przykładach.
12. Rola tytułu, motta i ostatniej sceny w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.

13. Demiurg w literaturze. Przedstaw sylwetkę budowniczego świata na wybranych przykładach.
14. Desakralizacja śmierci w „epoce pieców”. Przedstaw na dowolnych przykładach literatury z czasów II wojny światowej.
15. Porównaj różne refleksje nad złożonością świata zapisane w wybranych utworach literackich.
16. Przyczyny, przejawy, konsekwencje nienawiści i nietolerancji w literaturze. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów.
17. Dokonaj prezentacji dominujących postaw człowieka wobec Boga w poznanych utworach.
18. Arkadia i „bóląca rzeczywistość” – dwa różne sposoby kreowania obrazu wsi polskiej (XVI-XIX w.). Odwołaj się do stosownych przykładów literackich.
19. „Dramat to życie, z którego wymazano plamy nudy ...” (Alfred Hitchcock). Omów i porównaj wybrane utwory dramatyczne różnych epok, które pokazują życie bez nudy codzienności.
20. Przedstaw etos rycerski i jego odmiany w różnych utworach literackich.
21. Twórczość Jana Kochanowskiego w tradycji literackiej późniejszych epok. Rozwiń temat na przykładzie wybranych utworów.
22. „Inwazja gatunków niegotowych” (paraliterackich, publicystycznych, użytkowych) jako znaczące zjawisko literatury ostatnich lat. Omawiając odpowiednie przykłady, opisz to zjawisko.
23. Jak pojmowali rolę poety-artysty przedstawiciele wybranych epok literackich? Zilustruj swój sąd konkretnymi tekstami.
24. Poświęcenie jednostki dla ogółu. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane utwory.
25. Literackie portrety ludzi szczęśliwych w literaturze polskiej i obcej. Omów na wybranych przykładach.
26. Literatura w służbie dydaktyzmu. W jakich gatunkach literackich i jakimi środkami wyrazu realizowano zadania wychowawcze. Omów na wybranych przykładach.
27. Rola kultury antycznej w twórczości Jana Kochanowskiego i Zbigniewa Herberta. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów.
28. Literackie i malarskie obrazy powstania styczniowego . Dokonaj analizy funkcjonowania motywu w wybranych dziełach.
29. Motyw rycerza i rycerskiej walki serio i parodystycznie. Omów na wybranych przykładach, wskazując na różne ujęcia motywu.

30. Motyw żony w literaturze różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
31. Co to jest klasycyzm? Odpowiedz na pytanie, analizując utwory dawnej literatury i tradycje klasycyzmu w literaturze współczesnej.
32. Na wybranych przykładach z literatury omów zagadnienie reinterpretacji mitów.
33. Tradycja literacka i nowoczesność w poezji Leopolda Staffa. Rozwiń temat na przykładzie utworów reprezentatywnych dla różnych okresów w twórczości poety.
34. Obraz miasta w prozie i w poezji. Scharakteryzuj sposoby obrazowania oraz funkcje tych obrazów w wybranych utworach.
35. Stanisław Wyspiański - artysta wszechstronny. Omów zagadnienie na wybranych dziełach literackich i plastycznych tego artysty.
36. Omów funkcję wybranych toposów biblijnych na wybranych przykładach literackich.
37. Omów różnorodne sposoby obrazowania przyrody w literaturze polskiej. Wskaż rolę, jaką pełni ona w utworach.
38. Motyw wesela w literaturze polskiej. Omów jego funkcjonowanie na wybranych przykładach z różnych epok.
39. Optymizm i pesymizm – dwie tonacje w twórczości wybranych autorów. Omów na wybranych przykładach.
40. Patriotyzm a ksenofobia w literaturze. Omów na wybranych utworach różnych epok.
41. „Patrzcie, ile ten kij ma końców ...” Bogactwo refleksji w poezji Wisławy Szymborskiej. Omów na dowolnych przykładach.
42. Personifikacje natury w wybranych utworach różnych epok. Omów, analizując związki między obrazowaniem natury a światopoglądem epoki.
43. Podróż pisarza inspiracją dla dzieła. Omów na wybranych tekstach literackich i publicystycznych.
44. Dzieciństwo jako mit i wspomnienie. Omów temat na wybranych przykładach utworów literackich.
45. Pokora i bunt jako dominujące postawy człowieka wobec Boga. Przedstaw na wybranych przykładach literackich.
46. Problem megalomanii narodowej i jej świadomość ujawniona w różnych utworach literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
47. Omów na wybranych przykładach z literatury topos wędrowki, zwracając uwagę na doświadczenia bohaterów wynikające z podróży.
48. Przedstaw wizerunek polskiego społeczeństwa w wybranych utworach literackich różnych epok.

49. Prawdziwy portret człowieka w literaturze. Przedstaw i oceń sposoby jego kreowania w wybranych utworach literackich.
50. Prekursorzy i epigoni w dziejach literatury polskiej. Omów zjawisko, odwołując się do wybranych przez siebie przykładów.
51. Przedstaw walkę dobra ze złem na wybranych utworach z różnych epok.
52. Prześledź i porównaj różne ujęcia tragizmu w utworach scenicznych (dramat antyczny, dramat Szekspira, dramat romantyczny, dramat współczesny).
53. Od „stołu chlebowego” Słoty po stół karciany w *Tangu* Mrożka. Omów różne funkcje stołu, odwołując się do wybranych przykładów.
54. Różne sposoby ukształtowania narratora i narracji w utworach związanych z wojną i okupacją. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
55. Scharakteryzuj różne rodzaje przyjaźni, które łączą wybranych bohaterów literackich.
56. Szlachetni naprawiacze świata, wygodni konformiści, karierowicze i kanalie – galeria typów ludzkich w literaturze. Omów na wybranych przykładach sposoby ich przedstawiania i funkcje w utworach.
57. „Świat pragnie ułudy, a więc poddajmy się...” (słowa dr Rellinga z *Dzikiej kaczki* H. Ibsena). Przedstaw kreacje bohaterów literackich, którzy godzili się na kłamstwo i oceń ich motywy postępowania.
58. „Tak, to rozwaga czyni nas tchórzami” – słowa Hamleta potraktuj jako punkt wyjścia do wypowiedzi na temat strachu w życiu bohaterów literackich.
59. Taniec w literaturze polskiej, jego obraz i wymowa. Omów na wybranych przykładach literackich.
60. Temat „obywatel i państwo” – przedstaw jego różne ujęcia stylistyczne i gatunkowe w wybranych tekstach staropolskich i współczesnych.
61. „Tęsknoty emigranta”. Porównaj na podstawie wybranych utworów romantycznych i współczesnych.
62. „To Tristan, to Izolda – tylko czasy inne...” Przedstaw różne sposoby mówienia o miłości w literaturze.
63. Omów na dowolnych przykładach sposoby konstruowania i funkcje zagadki kryminalnej w utworach literackich.
64. Upływ czasu, jego symbolika w poezji i w prozie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury.
65. Literackie wersje bohatera-buntownika . Zaprezentuj problem , charakteryzując wybrane postacie literackie.

66. Bohaterowie literaccy jako twórcy własnego losu. Przedstaw motyw kowala własnego losu i / lub igraszki bogów w literaturze.
67. Wizerunek dekadenta w literaturze. Przedstaw bohaterów, którzy ulegają dekadencckim smutom i melancholii.
68. Przedstaw różne ujęcia przemocy i śmierci w wybranych utworach współczesnej literatury faktu.
69. Zaprezentuj różne kreacje podmiotu lirycznego na wybranych przykładach utworów różnych epok.
70. Literatura wobec stanu wojennego. Przedstaw na wybranych przykładach, jak literatura pokazywała wydarzenia stanu wojennego.
71. Specyfika literatury emigracyjnej. Omów zjawisko na przykładach tekstów literackich z różnych epok.
72. Motyw rodziny sposoby jej kreowania w wybranych utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
73. "Wstrząsające wydarzenia życiowe odkrywają w ludziach prawdziwe osobowości, rodzą nowe postawy" (J.J.Szczepański). Motyw przemiany bohatera literackiego w ujęciu pisarzy różnych epok.
74. Rozmowy człowieka z Bogiem. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich
75. Literatura XIX w. jako strażniczka "narodowego pamiątek kościoła".
76. Szaleni i rozważni - dwa sposoby kreowania bohatera w literaturze na przestrzeni dziejów.
77. Wielkie karty naszej historii utrwalone w różnych formach zapisu literackiego (np. kronika, epos, pieśń patriotyczna, itp.) Zaprezentuj na wybranych przykładach.
78. Porażka intelektu. Człowiek w starciu z państwem totalitarnym. Wykorzystaj teksty literackie. (Cz.Miłosz "Zniewolony umysł", J.Trznadel "Hańba domowa").
79. Postęp techniczny kontra tradycja. Przedstaw ten problem na przykładzie wybranych utworów literackich.
80. Kreacje "małych ojczyzn": Soplicowo, Korczyn, Nawłóć ...
81. Rodzice i dzieci wśród bohaterów literackich. Przedstaw ich wzajemne relacje, odwołując się do utworów literackich różnych epok (np. "Nad Niemnem", "Noce i dnie", "Moralność pani Dulskiej", "Tango").
82. Literackie interpretacje mitów antycznych. Scharakteryzuj sposoby i cele tego literackiego zjawiska (na wybranych przykładach).

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEŁAMI SZTUKI:

1. Motywy religijne w literaturze, malarstwie, rzeźbie, filmie. Analiza i interpretacja różnych tekstów literackich i kultury na przykładzie wybranego motywu (np. stworzenie świata, narodzenie i dzieciństwo Chrystusa, pieta itp.).
2. Literackie i malarskie portrety Sarmatów. Przedstaw na dowolnych przykładach.
3. Świat prowincji w opowiadaniach Brunona Schulza i obrazach Marca Chagalla. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
4. Katastrofizm w literaturze i w malarstwie XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
5. Sen jako motyw w sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach z literatury, malarstwa i filmu.
6. Różne oblicza samotności w wybranych dziełach literackich i malarskich. Przedstaw na wybranych przykładach.
7. Dolny Śląsk i jego stolica w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
8. Młodości i dojrzałość w literaturze i w filmie. Konflikt, polemika czy zrozumienie? Omów zagadnienie, wykorzystując przykłady z literatury i z filmu.
9. Przedstaw na wybranych przykładach współczesne interpretacje sceniczne dramatów powstałych przed rokiem 1918. Dokonaj analizy wybranego spektaklu żywego planu Teatru Telewizji.
10. Na wybranych przykładach omów fenomen popularności literatury i filmu fantasy.
11. *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego w interpretacji teatralnej i filmowej Andrzeja Wajdy.
12. Arcydzieło i kicz. Na wybranych przykładach omów i oceń te zjawiska.
13. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i w malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej wybranych tekstów kultury.
14. Autoportret w literaturze i w malarstwie. Przedstaw na dowolnych przykładach.
15. Porównaj „cudowność” świata przedstawionego w dziełach Tolkiena z jej odczytaniem w filmowej adaptacji.
16. Kult miasta w programie Awangardy Krakowskiej i w subkulturze graffiti. Omów ilustrując tekstami literackimi i formami plastycznymi.

17. Turpizm w literaturze i w sztukach plastycznych. Omów na wybranych przykładach.
18. Dialog z tradycją romantyczną w literaturze XX wieku i w filmie. Omów na wybranych przykładach.
19. Żydowskie prowincjonalne miasteczka na kartach literatury, w malarstwie i w filmie. Przedstaw różne sposoby prezentacji tego obrazu.
20. Dzieło literackie a dzieło filmowe. Dokonaj analizy filmowych adaptacji znanych utworów literackich. Zwróć uwagę na typowe środki wyrazu, jakie oferuje film.
21. PRL – satyrycznie. Jakie cechy tamtej rzeczywistości stały się przedmiotem satyry? Omów i porównaj na przykładach znanych dzieł literackich, kabaretowych i plastycznych.
22. Dzieła malarskie inspiracją dla literatury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
23. Egzystencjalizm. Przedstaw założenia filozoficzne i pokaż, jak ilustrowała je i ilustruje literatura.
24. „Kaprysy Fortuny”. Przedstaw zjawisko zmienności losu na wybranych przykładach literackich i malarskich.
25. Dokonaj porównania różnych wizerunków Madonny (Matki Bożej) w wybranych tekstach kultury (literatura, plastyka, film).
26. Kreacja bohatera pozytywnego i negatywnego w literaturze i w filmie. Przedstaw na wybranych przykładach.
27. Kreacje bohatera kontrowersyjnego w literaturze i w filmie. Omów na wybranych przykładach.
28. Kultura masowa i jej ocena. Przedstaw, analizując dzieła literackie i z innych dziedzin sztuki.
29. Liryka funeralna i rzeźba nagrobna w hołdzie umarłym. Przedstaw na dowolnych przykładach.
30. Literatura i film opisywały różne heroizmy. Omów na wybranych przykładach sposoby ukazywania bohaterstwa.
31. „Mitologia wciąż żywa....”. Omów na wybranych przykładach występowanie znanych motywów mitologicznych w literaturze i w malarstwie.
32. „Młodzi zbuntowani...”. Omów i zilustruj tę postawę na wybranych przykładach literackich i współczesnych tekstach kultury.
33. Konwencja realistyczna w literaturze i malarstwie drugiej połowy XIX wieku. Omów zagadnienie na dowolnych przykładach.
34. Zjawisko alegorii w dziełach sztuki. Omów na przykładach z literatury i z malarstwa.

35. Romantyczny pejzaż w literaturze i w malarstwie. Omów i porównaj na wybranych przykładach.
36. Nastrojowość zamków w literaturze i w malarstwie polskim i obcym. Przedstaw na dowolnych przykładach.
37. Obraz Boga w literaturze i w sztuce. Przedstaw na dowolnych przykładach.
38. Obraz Żyda i motywy żydowskie w literaturze i w sztuce. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
39. Obrzędowość polska utrwalona na kartach literatury i na płótnach. Omów sposoby przedstawiania i funkcje w wybranych dziełach.
40. Od *Dziejów Tristana i Izoldy* do *Love story*. Dramaty i melodramaty w literaturze i w filmie. Omów poetykę na wybranych przykładach.
41. Przedstaw obraz górali na wybranych przykładach z poezji, prozy, malarstwa i filmu.
42. Postać księdza w literaturze i w filmie. Przedstaw sposoby kreowania bohatera w wybranych dziełach.
43. Pacyfizm w literaturze, w malarstwie i w muzyce. Przedstaw na wybranych przykładach.
44. Ogród na kartach literatury i na płótnach malarskich. Omów sposoby przedstawiania i funkcje motywu.
45. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
46. Piękno i brzydota kobiecego ciała w wybranych dziełach kultury. Przedstaw różne estetyki, ilustrując przykładami z malarstwa, z rzeźby i z literatury.
47. „Piję, bo muszę”. Omów, jak tę wadę Polaków przedstawiali twórcy w wybranych tekstach kultury (literatura, film, itp.).
48. „Podróże i powroty” jako temat sztuki. Omów zagadnienie na przykładach z literatury, malarstwa i z filmu.
49. Obraz wsi w literaturze i innych tekstach kultury (np.: w filmie). Przedstaw różne sposoby ujęcia tematu na wybranych przykładach.
50. Pokaż na przykładach dzieł z wybranych epok, że literatura, architektura, plastyka i muzyka wyrażają światopogląd swego czasu.
51. Polaków „Eldorado” poza granicami kraju. Przedstaw i oceń życie emigracji polskiej w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury (np. w filmie).
52. Polska – ale jaka? Zaprezentuj różne wizje wymarzonej ojczyzny w literaturze polskiej i w malarstwie.

53. „Polsko! Pawiem narodów byłaś i papuga”. Przedstaw problem bezmyślnego naśladownictwa obcych wzorów przez Polaków w wybranych tekstach kultury.
54. Portret dziecka w literaturze i w malarstwie. Przedstaw na wybranych przykładach.
55. Postać błazna w kulturze. Omów funkcje tego motywu w wybranych dziełach literackich i malarskich.
56. Prometeusz, Ikar, Syzyf - symbole określonych postaw i dążeń w różnych dziełach literatury i sztuki. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
57. Prowincja w literaturze, malarstwie i w filmie. Omów na wybranych przykładach.
58. Portrety Matki Polki, metresy i pensjonarki w literaturze i w malarstwie. Przedstaw ich różnorodność na dowolnych przykładach.
59. Przyroda jako tło i bohater w wybranych utworach literackich i w filmach.
60. Portrety Warszawy w literaturze i w malarstwie od oświecenia do współczesności. Przedstaw sposoby obrazowania w wybranych dziełach literackich i malarskich.
61. Przedstaw problem wyboru wyższych wartości przez bohaterów w literaturze i innych tekstach kultury (np.: w filmie).
62. Jak literatura komentuje dzieła sztuki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
63. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i w sztuce. Dokonaj porównania, odwołując się do wybranych przykładów.
64. Saga w literaturze i w filmie. Omów na dowolnych przykładach.
65. Socrealizm w literaturze, w filmie i na plakacie. Charakterystyka i ocena zjawiska na przykładach wybranych dzieł.
66. „Stabat Mater” - omów motyw Matki Boskiej, analizując wybrane teksty kultury.
67. „Subkultura komiksu”. Przedstaw zjawisko na dowolnych przykładach.
68. Powstanie styczniowe w literaturze i w malarstwie. Omów temat na wybranych przykładach.
69. Sztuka jest sposobem wyrażania siebie. Czego możemy dowiedzieć się o artyście z jego dzieł? Przedstaw na wybranych przykładach.
70. „Sztuka wobec niewyrażalnego”. Symbol jako środek wyrazu w poezji i w malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
71. Śmierć bohatera. Omów sposoby przedstawiania i funkcje w wybranych dziełach z literatury i sztuki.
72. Tancerki w poezji M. Pawlikowskiej – Jasnorzewskiej, A. Świrszczyńskiej i w malarstwie E. Dégasa. Przedstaw różnorodność ujęcia tematu w oparciu o dowolne przykłady poetyckie i wybrane obrazy malarza impresjonisty.

73. Tatry i ich mitologizacja w literaturze, sztukach plastycznych i w muzyce. Porównaj różne sposoby ujęcia tematu w wybranych tekstach kultury.
74. Różne wcielenia diabła w literaturze i w sztuce europejskiej. Omów zagadnienie, posługując się wybranymi przykładami.
75. Urbanizm w literaturze XX – lecia międzywojennego a subkultura techno. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
76. Samobójstwo na kartach literatury i w filmie. Omów temat w oparciu o dowolne przykłady.
77. Porównaj sposoby przedstawiania wielkich bohaterów narodowych utrwalonych na kartach literatury, w sztukach plastycznych i w filmie.
78. Wielkie kreacje kobiet w literaturze, w filmie, w malarstwie. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
79. Wielkie miłości - nie tylko literackie. Zaprezentuj temat, posługując się wybranymi przykładami z literatury i filmu.
80. Wielkie wydarzenia historyczne w malarstwie i w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
81. Przedstaw sposoby obrazowania miejskiego proletariatu w wybranych tekstach literackich i w malarstwie.
82. Impresjonistyczne krajobrazy malowane pędzlem i piórem. Na przykładzie wybranych dzieł modernizmu porównaj literackie i malarskie środki kreacji pejzażu.
83. Codzienność i odświętność szlachecka w polskiej literaturze i sztuce XVI i XVII w. Rozwiń temat na wybranych przykładach
84. Jaki portret polskiego inteligenta wyłania się z literatury XX wieku i filmu? Odpowiedz, analizując kreację bohaterów w wybranych działach.
85. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
86. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie (np. H.Sienkiewicz, J.Matejko). Analiza porównawcza dzieł.
87. Pokolenie Kolumbów w komentarzu literackim i filmowym. Omów podobieństwa i różnice w sposobie przedstawienia, uwzględnij uwarunkowania literackie, historyczne, biograficzne (np. poezja Baczyńskiego, Gajego, "Kolumbowie rocznik 20", "Pokolenie", "Kanał").
88. Dramaty Szekspira i ich realizacje teatralne lub/i filmowe. Omów problem konkretyzacji literackich, teatralnych lub/i filmowych.

JĘZYK:

1. Błędy językowe w prasie i mechanizmy ich powstawania. Omów zagadnienie na podstawie wybranych czasopism.
2. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów na wybranych przykładach.
3. Współczesne neologizmy – dokonaj analizy zjawiska na podstawie języka mediów i własnych obserwacji.
4. Groteska – szczególny rodzaj stylizacji. Omów językowe sposoby uzyskiwania groteskowości na wybranych przykładach.
5. Gwara góralska w literaturze. Omów na dowolnych przykładach.
6. Gwara zawodowa środowiska kolejarzy. Omów w świetle zebranego materiału językowego.
7. Imiona, nazwiska i przezwiska w Twoim miejscu zamieszkania. Analiza zgromadzonego materiału.
8. Przedstaw zjawiska mody i stosowności językowej na zebranych materiale językowym.
9. Jak mówią bohaterowie literaccy? Omów język wybranych postaci literackich ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową oraz ich charakter.
10. Jakie tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny zauważasz w nazwach firm, instytucji, sklepów w Twoim regionie? Omów na wybranych przykładach.
11. Język reklamy językiem perswazji. Omów językowe środki perswazji na wybranych przykładach.
12. Język zniewolony. Omów i oceń cechy języka propagandy na wybranych przykładach.
13. „Margaret Astor” czy „Małgosia Astor” ? „Pub” czy „karczma”? „Off-side” czy „spalony”? Ustosunkuj się do problemu, omawiając celowo zgromadzony materiał językowy.
14. Mowa śląska – „najbardziej archaiczna gwara polska” (wg Jana Miodka). Analiza tekstów gwarowych.
15. Mój stosunek do zjawiska puryzmu językowego. Swoje stanowisko zilustruj przykładami różnego typu wypowiedzi.
16. Neologizmy w twórczości poetów XX wieku. Omów na dowolnych przykładach.
17. Norma a błąd językowy. Zmiany w języku współczesnym. Analiza zgromadzonego materiału.

18. Omów wykorzystanie różnych środków artystycznego wyrazu na konkretnych przykładach. Przedstaw ich funkcje.
19. Poetycki język erotyki na przykładach literackich różnych epok. Dokonaj analizy porównawczej.
20. Poetyckie gry językiem dawniej i dziś. Na wybranym materiale literackim dokonaj analizy stylu artystycznego wierszy barokowych i współczesnych.
21. Polska prasa brukowa, czyli tabloidy- analiza języka wybranych tytułów prasowych.
22. Polski dowcip językowy - jak się rodzi, jaką rolę pełni w życiu codziennym? Omów na wybranych przykładach.
23. Retoryka w komunikacji językowej. Omów w oparciu o teksty publicystyczne o funkcji informującej, zniewalającej i estetycznej.
24. Specyfika języka bohaterów literatury science - fiction. Omów na wybranych przykładach.
25. Styl biblijny i jego rola w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury polskiej.
26. Swoista metaforyka i inne wyrazy ekspresji w wypowiedziach sprawozdawców sportowych. Przedstaw zagadnienie, ilustrując je różnorodnymi przykładami.
27. Sekrety językowe imion własnych. Rozwiń temat w oparciu o analizę etymologiczną wybranych przykładów.
28. Uzasadnij, że język jest znakiem czasu. Wskaż zmiany, jakie zachodziły na przestrzeni wieków, analizując celowo dobrany materiał językowy.
29. Przemiany w języku poezji i prozy XX-wiecznej. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
30. Żargon uczniowski dawniej i dziś. Analiza zgromadzonego materiału językowego.
31. Próba opracowania poetyki e-mailów i sms-ów. Dokonaj analizy składniowej i językowej na zebranych materiale
32. Przedstaw wybrany esej filozoficzny, tekst poetycki i fragment prozy, którego tematem jest afirmacja życia, szczęście i wewnętrzny ład. Dokonaj analizy porównawczej stylu i języka wybranych tekstów.
33. Leksyka mówienia o stroju i modzie. Przedstaw na wybranych tekstach z literatury pięknej i publicystyki, jak zmieniło się słownictwo dotyczące stroju i mody od XIX do XXI wieku.
34. Język w służbie satyry dawniej i dziś. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
35. Język Twoich rówieśników - scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.

36. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
37. Dokonując analizy języka piosenek wybranych wykonawców, wyjaśnij zasadność doboru środków wyrazu.
38. Język mówiony jako tworzywo literatury, np. w twórczości B.Prusa, J.Tuwima, M.Białoszewskiego, S.Barańczaka. Analiza celowo dobranych utworów.
39. Językowe sposoby wyrażania uczuć w Ustach Twojego pokolenia i pokolenia romantyków. Analiza przykładów (np.listów A.Mickiewicza, J. Słowackiego, Z.Kraśńskiego, C.Norwida, F.Chopina).
40. Wyjaśnij pojęcie nowomowy na przykładzie charakterystyki zjawiska kształtowania się języka w życiu publicznym w państwach totalitarnych.